Dei vaksne sin rett til opplæring – ny opplæringslov

Heidi Rennestraum, Fylkesstyremedlem, meldlemsgruppe grunnskule

Sabine Exner, Fylkesstyremedlem, Kontaktperson VGO og fagskule

Mål med økta

- Innsikt i kva den nye opplæringslova betyr for vaksenopplæringa
- Innblikk i ny forskrift (på høyring)
- Forstå den politiske målsetjinga i ny opplæringslov
- Innsikt i nye vurderingsformer

Generelt om ny opplæringslov

Prop. 57 L (2022-2023)

- svært omfattande
- ny og (forhåpentlegvis) meir oversiktleg struktur

- **Første del** – innleiande reglar (kap. 1)
- **Andre del** – grunnskuleopplæring (kap. 2–4)
- **Tredje del** – vidaregåande opplæring (kap. 5–9)
- **Fjerde del** – fellesreglar for grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (kap. 10–17)
- **Femte del** – førebuande opplæring og vidaregåande opplæring for vaksne (kap. 18–21)
- **Sjette del** – privat opplæring, godkjenningsordningar og privatistordningar (kap. 22–23)
- **Sjuande del** – forskjellige reglar (kap. 24–29)
- **Åttande del** – sluttreglar (kap. 30)

Om vaksenopplæring

- **Femte del – førebuande opplæring og vidaregåande opplæring for vaksne** (kap. 18–21)

- rett til førebuande opplæring og vidaregåande opplæring (kap. 18)
- Innhald og organisering (kap. 19)

- Erstattar kap. 4A i gjeldande opplæringslov
- Trer i kraft august 2024

Tydelegare kompetansekrav

Same regler som for lærarar for barn og unge elever

§ 17-3 Krav om kompetanse for å bli tilsett i lærarstilling

-relevant faglag og pedagogisk kompetanse i samsvar med rammeplanane for lærarutdanningane med forskrifter (§12-1.i forskrifta)

§ 17-4 Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag

- 30 stp i faga det undervisast i barne- og ungdomstrinn(§ 12.4-12-6)
- Krav om lektorutdanning (master), 240 stp + PPU
- Yrkesfaglærarutdanning, PPU-Y eller faglærar

§17-5 Kvalifikasjonsprinsippet

-kommunen/fylkeskommunen skal legge vekt på utdanning, erfaring og personleg eignetheit

§ 14-1 adgang til å tilsetje personar utan formell pedagogisk kompetanse ble oppheve i 2021 (forskrift til dagens opl.)

Men,

- Fortsatt ikkje rett til kontaktlærar
- Voksne har fortsatt status som «deltakere»
- Ingen krav til skoleleder/rektor ved vaksenopplæringsstadane

Ny opplæringslov – nivået under vgo

- Vidareføre rett til grunnskole og vidaregåande
- Innføre nye omgrep – *førebuande opplæring for vaksne (FOV)* og *vidaregåande opplæring for vaksne (VOV)*
- FK kan tilby vidaregåande opplæring til vaksne som ikkje har fullført grunnskole
- Rett til realkompetansevurdering
- Plikt til å sørge for rådgiving om utdannings- og yrkesval

- Etterlyser rett til stadbasert rådgiving

Ny opplæringslov - VGO

- Retten til å ta fag på nytt gjeld ikkje fag som er bestått
- Tidsuavgrensa rett til påbygg for de med fag- og yrkeskompetanse (i dag rett til eitt år).
- Rett til vaksenopplæring senkast til 19 år, rett for ungdom framleis 24 år.
- Dvs. at unge mellom 19 og 24 kan velgje mellom tilbod for ungdom eller for vaksne

Utvida rett til vidaregåande opplæring som vil gjelde frå august 2024

- **Rett til å ta vidaregåande opplæring til ein har oppnådd ein studie- eller yrkeskompetanse.** Viss eleven stryk i eitt eller fleire fag på vidaregåande, eller avbryter undervegs, vil eleven ha rett til opplæring helt til han har fullført og bestått vidaregåande. Ungdom har i dag som utgangspunkt berre rett til tre års opplæring.

- **Rett til å velgje vidaregåande opplæring på nytt** så mange gonger ein vil frem til søknadsfristen det året ein fyller 19 år. I dag har ein berre rett til eitt omval.

- **Rett til yrkesfagleg rekvalifisering. Dette inneberer blant anna moglegheit til å ta eit nytt fagbrev**, sjølv om ein har eitt frå før, eller ein frå før har fullført vidaregåande med studiekompetanse. I dag har ein berre rett til å ta eitt fagbrev, og ein har ikkje rett til å begynne på yrkesfag viss du har tatt studieførebuande.

Nye vurderingsformer på høring

Ulike vurderingsuttrykk i FOV og VOV

Udir foreslår:

- Talkarakter 1-6 som vurderingsuttrykk for modul 4 (FOV)
- Vurderingsuttrykket i grunnmodul og modul 1,2 og 3 skal vere *låg måloppnåing, middels måloppnåing og høg måloppnåing*

I forsøka har det blitt brukt:

- *Talkarakterar* i modul 3-4
- *Godkjent/ikkje godkjent* i modul 1-2
- *Deltatt* i grunnmodulen?

Kva vurderingsformer meiner du som passar best?

Kva betyr vurderingsuttrykka?

Udirs vurdering:

- **Talkarakterar**: problematisk i de lågaste modulane
- **Bestått/ikkje bestått:** Ikkje «bestått-nivå» i grunnskoleopplæringa, difor lite passande
- **Godkjent/ ikkje godkjent:** utrykker at måloppnåinga er tilstrekkeleg, ofte lågaste nivå for å fortsetje til neste modul. Misvisande fordi det ikkje er krav om «godkjent for å gå vidare» til neste modul
- **Deltatt:** utrykker ikkje oppnådd kompetanse, men minimumskrav om deltaking

Vurderingsformer yrkesfag (MFY)

- Avsluttar med fag-/sveineprøve
- Ønsker spesielt innspel på:

-Er det hensiktsmessig at *godkjent/ikkje godkjent* brukast som vurderingsuttrykk for enkeltmodulane i lærefaga?

-Skal det være krav om ein sentralgitt eksamen før oppmelding til fag/eller sveineprøve som blir tilbydd i modulstrukturert opplæring for vaksne?

Refleksjon rundt borda – vel eitt av spørsmåla

1. Kva vurderingsutrykk passar for dei *ulike* modulane i FOV?

- talkarakterar, godkjent/ikkje godkjent, deltatt, bestått/ikkje bestått? Eller *låg måloppnåing, middels måloppnåing og høg måloppnåing?*

2. *Bør godkjent/ikkje godkjent* brukast som vurderingsuttrykk for enkeltmodulane i lærefaga (VOV)?

Skal det vere krav til sentralgitt eksamen før oppmelding til fag/eller sveineprøve?